

საგარეო საზოგადოება. გაზეთების სამე-
დრო კარგად იმართება, რომ ფრან-
კისა და დეკრის უსათუოდ შეტაკება მოუვათა.

✱ ინგლისურ გაზეთ დეილი ნიუსის სიტ-
უთით, ბერლინის დიპლომატიური დეპუტა-
ტები, რომლებსაც მთავრობის მხარე უჭერდა,
თხოვლობენ, რომ სამხედრო წესების ნაც-
ვად ტრანსპორტის და ორანჟის რესპუბლი-
კებში დაუფრთხილოთ თვით-მმართველობა იქ-
ნას შემდეგად. ერთი სიტუაციით ისინი წი-
ნადმდგენი არიან, რომ სსენებულს რესპუბლი-
კებში სასულიერო სასაქონლის წესრიგი შე-
მოიღონ. ეს დიპლომატიური მეტად გამწვავა
ჩემპიონების ღაზარების კილოში. სასულიერო მი-
ნისტრის ქსურს, რომ მართლ თითონ გადამწყვეტის
სამხრეთ-აფრიკის საქმე; ის არც მთავარ-სარდალს
ლორდ კიტინგერს ეკითხება რაიმე და არც
აღიარებს მიღწევას.

✱ ზარბაზნი 18 მარტს ემილ ობერტენმა
დიდი შეკრებილი ხალხის წინ წაიკითხა კონფე-
რენციის ზარბაზნი კრიტიკის მისი სახე ევ-
როპაში.

ობერტენმა გააჩნია ინგლისის დიპლომატიური
დასის შეთავაზების განცხადება და დაამტკიცა,
რომ იმ ავტორიტეტის, რომელსაც დიპლომატიური
ნდობები ტრანსპორტისათვის, და იმ დამოუ-
კიდებლობის შუა, რომელსაც ბერები თხოვლობ-
ბენ, არა ისეთი დიდი განსხვავება, რომ არ
შეიძლება დასაშვანად შეთანხმება. ინგლისელი დი-
პლომატიები და ბერები შეიძლება ამხიარდ შე-
თანხმდნენ: რესპუბლიკებს დამოუკიდებლობა და-
უბრუნდებათ, ხოლო ისინი ინგლისის სიუზერე-
ნიტეტს სთავაზობენ და მთა მდებარე ადგილები
ნეიტრალიზაციად იქნებიან აღიარებული.

✱ ინგლისში დაუარსებელი საზოგადოება, რომ-
ელსაც კეთილ-შობილური მიზანი აქვს: მან
უნდა შემოქმადს დამოუკიდებელი ბერების ქალებისა
და ბავშვების. ამ საზოგადოების წევრებმა ჩაწე-
რილან: ფილოსოფიისა ჰერბერტ სპენსერი, მწე-
რადი-ქალი გუმიერი უორდ, ღონიერების ენისკო-
პლის კარიტის ჰერბერტი, მწეგრ-მეტრედი
მქადაგებელი სკოტ-ჰოლანდი, ინდოეთის გიგე-
კორაჟი ნამიფიის მარკოზი ოზონის მეუღლე,
ნოტიკამის ეპისკოპოსი და ღონიერი ჰობსონი.
ამ საზოგადოებაში თავის აგენტად დანიშნა ერთი
თავ-განწირული სახელგანთა ქალი. სახელგანთა
მინისტრმა სეს მისცა ამ ქალს სამხრეთ-აფრი-
კაში წავიდეს, მხოლოდ იმ პირობით კი, რომ
უსათუოდ აღიარდს მიღწევას გამოცხადდეს და
და მისი ინსტრუქციის თანახმად მოქმედეს.

იმითი განსხვავდებიან ფეოდალურ დაწესე-
ბულებათაგან, რომ პირველი უფრო მედ-
რეგენი, ცვალებადი და საზოგადოთ განვი-
თარების უნარის მექანიზმი არიან.

მხოლოდ ბერ-მეტრედი, აზრნი უფრო მე-
ფიოდ გაძრისხებიან გერმანიის კოლონიურ
პოლიტიკის კითხვების გარკვევაში. ყველა
იცი, რომ კოლონიზაცია და სახალხო მერო
პოლიტიკა ნიშანდობლივი მოვლენაა კაპი-
ტალისტურ წეს-წყობილებისა. საქართვე-
ბა ახალ ბაზრებისა და კაპიტალისტების ახლის
ასპარების მოპოება—ერთი უძლიერესი სტი-
მულია თანამედროვე საზოგადოებათა შო-
რის კოლონიზაციის წარმატებისათვის. ყვე-
ლა იცი, რომ ზრდა თანამედროვე მილი-
ტარიზმისა ვიწროთ არის დაკავშირებული
დასავლეთ ევროპის სახალხო მერო პოლიტი-
კასთან. და აი ამ ჯარის ზრდის კითხვაში
ბერ-მეტრედი ბურჟუაზიულ ნაციონალის-
ტებს გვერდში უდგება და ამბობს, რომ
გერმანიის სახელმწიფო ინტერესები უფრო
მაღლა უნდა იდგნენ კლასიურ ინტერესე-
ბზე, თუნდაც ეს ინტერესები მუშა კლასისა
იყოს.

ღირს შესანიშნავია, რომ ამ კითხვაში
ინგლისელი სოციალისტი ჰაილმანი იმავე
აზრისაა. „ჩვენი (ინგლისის) არსებობა, რო-
გორც თავისუფალ ხალხისა—ამბობს იგი—
დამოკიდებულია ჩვენს საზღვაო ძალასა და
უპირატესობაზე“.

ჩვენ არას ვიტყვი იმის შესახებ, თუ
რამდენად მართლა საქორა გერმანიის და
ინგლისის ხალხის კეთილდღეობისათვის იმა-
თი ჯარის რიცხვის ზრდა, ჩვენ მხოლოდ
აღნიშნავენ იმ გარემოებას, რომ ამ კით-
ხვის გადაწყვეტაშიც მოკმათე დასნი სა-

✱ ამას წინათ ინგლისის დეპუტატთა ზა-
ტაში განხილეს საკითხი იმის შესახებ, თუ
მინისტრები უნდა იცნებდნენ, რაცა მეფე
იცნობს—თუ არა. ზირველად ამ საკანზე და-
რავი აღძრა დეპუტატმა რადიკალმა ლაშქარმა.
მან გამოუცხადა ზაატის წინამდებელ ბაღურს,
რომ ამ უკანასკნელს არ აქვს ნება ზაატაში
ფიქრისა, თუ მეტად არ იქნას არჩეული ელ-
არდ VII გამეფების შემდეგ. (მთელი ზაატა
იგინდა). სპიკერმა (ზაატის თავმჯდომარე)
უპასუხა ლაშქარს, რომ ამ საკანზე ღაზარავი
ეხლა გვიანდაა. ესაა ამ საკითხის გადაწყვე-
ტა მხოლოდ სასამართლოს შემოქმადი. ამის
შემდეგ ზაატა შეუდგა იმ განხილვის გან-
ხილვას, რომლის ძალით იმ პირობების, რომ-
ლებიც სახელმწიფო სამსახურში არიან, აღარაა
საჭირო ხელ მეტად სახლი მეფის მიერ იმავე
თანამდებობაზე დამტკიცება. შინაგან საქმეთა
მინისტრმა რიტონი განაცხადა მეფის სახელით,
რომ ელვარდ VII უთამბს ზაატას თავის
უფლებას, რომელსაც ეს უფლება ხსენებულ
საკანს შეეხება. ეს განხილვის შემდეგ ზაატა
მეორე წავითხვის შემდეგ მიიღო 155 ხმის
უმეტესობით წინამდებელ 72 ხმისა. ეს განხი-
ლვა ეხლანდელ მინისტრებსაც.

✱ გერმანიის რეისტაგში დეპუტატებმა
განცხადეს, რომ კათოლიკე-ზარბაზნების მე-
ტეულები ქარხნის ზატონი კრუში თურმე გერ-
მანიის მთავრობის უფრო ძვირად ახარებს ზარ-
ბაზნებს. სინამდვირის მთავრობის: თითო
ტონა ფულადში გერმანიის 800 მარკით მეტს
ართმევს, სინამდვირისა. სამხედრო მინი-
სტრი დაკითხა ამის თაობაზე კრუშსა და
შემდეგ მასუნი მიიღო:—გერმანიის მთავრო-
ბამც მომცეს პირობა, როგორც ამერიკაში,
რომ უფრო წელს 36,000 ტონას გამაგეთე-
ბინებს და მაშინ მასაც ფასებს დაუკლებს. ეს
ზახუნი მშვენიერად ახსიათებს ბურჟუაზიის უდი-
დესი წარმომადგენლის მამულისადმი სიყვარულს.
კრუში ამას გარდა განთქმულია იმითაც, რომ
ჩინებებს ზარბაზნები ჩააბარა, რომლებსაც შე-
დეგ გერმანელებს ესრდნენ.

✱ ზარბაზნი თავი მოუკლავს გაზარბაზნი იმ
ჯარის კაცს, რომლის შესახებ ჩემმა მუშა
ნაციონალისტმა კლავს განაცხადა, რომ ეს
ჯარის კაცი სამხედრო სწავლების დროს ოფი-
ცერმა განზრახს რამდენჯერმე ხელით დასტკრა.
რამ ოფიცერმა, რომელიც კლავს მათ მ-
ვიდნენ ამ საქმეზე მოსაზარებლად, ჯარის

ერთი მოქმედების ნიადაგზე დგანან. ამ გა-
რემობამ არ უნდა გავავიწყდოს, თუ მხე-
დებლობაში ზემოდ აღნიშნული მოსაზრება-
ნი მივიღეთ: დემოკრატიულ დაწესებულებათა
შექმისათვის საჭიროა შეერთებული ძალა ყვე-
ლა ზარბაზნისა და ზარბაზნის, და ამ მიზნის
მისაღწევად საჭიროა ზომიერ კლასთა ბრძო-
ლის სიმწვავის შესუსტება. და რაკი ამგვა-
რი მოსაზრება სოციალისტთა პარტიის პრა-
ქტიკულ პროგრამას საფუძვლად დაედო, არ
უნდა გავავიწყდოს ამ ბოლო წლებში მო-
კამათე დასთა შორის ჩამოვარდნილი კავ-
შირბა.

მაგრამ იქნება ეს კავშირი და საერთო მოქ-
მედება საუბრდებულოა მხოლოდ იმ პარტი-
ებისათვის, რომელნიც პოლიტიკურ ნიადაგზე
დგანან და რომელთათვისაც პოლიტიკურ
დაწესებულებათ რევოლუცია ხალხის პრო-
გრესის და წინსვლის პირობათ მიაჩნიათ?
იქნება განკერძოებული, ეკონომიურ გან-
ხეთქილებზე დამყარებული მოქმედება მხო-
ლოდ იმათთვის შესაძლოა, ვინც პოლიტი-
კურ ნიადაგიდან ჩამოდის და არ ერევა სხვა-
და-სხვა სახელმწიფო დაწესებულებათა საქმე-
ებში? რომ პრაქტიკულად დამოუკიდებელი
და განკერძოებული მოქმედება ხშირად
შეუძლებელია, ამას გვიმტკიცებენ თვით
ისინიც, რომელნიც პოლიტიკურ ცხოვ-
რებას არავითარ მნიშვნელობას არ აძლე-
ვენ და სცილობენ იმ მოქმედონ მხოლოდ
ეკონომიურ ნიადაგზე. ჩვენ გვყავს სა-
ხეში, ეგრედ წოდებული „ლიბერტერები“.
„ლიბერტერების“ აღსნა ეკონომიურ
განხეთქილებისა განიჩევა სოციალისტების
ამგვარივე აღსნიდამ: მაშინ, როდესაც მეო-
რენი აღიარებენ კლასთა ბრძოლას, პირველ-

კაცის დაჭრა უბედურ შემთხვევას დააბრავს.
თურმე ამ ჯარის კაცის წინამდებელ სამხედრო
მთავრობას გამოძიება დაუწევია, რადგან მას არ
შეუძლო ცნობის მიცემა კლავისათვის, ჯა-
რის-კაცი შეშინებული და თავი მოუკლავს.

✱ ესპანიაში, ქალ. ბარცელაში ერთ დიდ
მოედანზე მომხდარა კრება ზრატის გამოს-
ცხადებლად წინამდებელ სარწმუნოებრივ კონგრე-
გაციებისა. კრების შემდეგ ორატორები წავიდნენ
საფრანგეთისა და ზრატუკაციის კანსულებთან
და თანაგრძნობა გამოუცხადეს მათი მთავრობე-
ბის ზოლიტეკას სარწმუნოებრივ საქმეში. მანი-
ფესტაციებში ქვის სრფა დაუწვეს იეზუიტე-
ბის მინისტრს, მაგრამ უნდაჩემებმა ხალხი
მაღე გაფრტეს. ვაღენიდან მთავრობას ადრე-
სი გაუგზავნეს; ხალხი სთხოვს მთავრობას,
რომ ესპანიაში განდევნილ იუდეებს ბერების
საზოგადოებანი.

✱ ქალ. ტულონში ზოლიტეკის ხელში ჩა-
ვლია წერილი, რომელიც ადმინისტრაციის
გადამცემი ზარბაზნი განზრახვას ქველდით საფრანგე-
თის რესპუბლიკის ზრეზიდენტი მოკლათ. ეს
განზრახვა უნდა შეესრულებინათ იმ დროს,
როცა ზრეზიდენტი ლუი ტულონში მოვი-
დდა. მაგრამ გამოძიებამ ადმინისტრაციის, რომ
სსენებულში შეთქმულების მოთახსნელ უფოდა
ერთი ზოლიტეკის მოხელეთ ნამოფი, რომელსაც
უნდადა თავის დროზე ადმინისტრაციის ეს შეთქმუ-
ლება და ამისათვის ჯილდო მიეღო.

✱ ამ ბოლოს დროს საფრანგეთის ნაციონა-
ლისტები ყველა საქმეში მარცხდებიან. 18 მა-
რტს ანგულუმის ოლქში არჩევნები მოხდა და
ზრატის საზრგავად, რადგან ამ ოლქის დე-
პუტატს, ნაციონალისტების გმირს დერუელს,
ზაატამ დეპუტატის უფლება ჩამართო. 1898
წლის არჩევნის დროს დერუელმა 7,788 თე-
თრი კენჭი მიიღო, ხოლო მის მეტრეკმ რა-
დიკალ მოუდგამს სულ 5880 თეთრი კენჭი მიი-
ღო არჩევნებში, რომელიც წარსულ კვირას
მოხდა, სპი კანდიდატი გაიგვიდა: რადიკალი
მოუდგამი, ზომიერი კონსერვატორი ჟელიბერი
და სეკენი და ნაციონალისტი დელაჟი. არჩე-
ვნებს საზარელი შედეგი მოჰყვა ნაციონალისტე-
ბისათვის: ზირველ კენჭის ურის დროსვე მთავ-
რობის კანდიდატმა მოუდგამა მიიღო 8395
თეთრი კენჭი და ამოჩეულად გამოცხადებულ
იქნა; დესეკენმა მიიღო 4,448 კენჭი, ხოლო
ნაციონალისტების კანდიდატმა მხოლოდ 688
კენჭი მიიღო. ამხიარდ განდევნილ დერუელ-

ნი მხოლოდ მექონეთა და არ ქონ-
თა პირთა შორის ბრძოლაზედ ლაპარა-
კობენ. „ლიბერტერები“ კლასის ისე არ
უყურებენ, როგორც რამე მთელს და განუ-
ყოფელს, რადგან მათი საზოგადო შეხე-
დულობით ყოველგვარ საზოგადო აგლო-
მერაციის შემქმნელ ელემენტს აღამიანი,
ინდივიდუალი შეადგენს. და შეუძლებელია,
რომ ყოველი აღამიანი, ინდივიდუალური
ხასიათის პატრონი, მეორე აღამიანის ხა-
სიათის განმეორებათ ჩაითვალოს. ასე რომ
შეიძლება ილაპარაკოს კაცმა კერძო პირე-
ბის თვით-ცნობიერებაზედ, და არასოდეს
—კლასიურ თვით-ცნობიერებაზედ, რომელ-
შიაც კერძო პირები მხოლოდ შემადგენელ
როლს თამაშობდნენ. და თუ საერთო კლას-
იური თვით-ცნობიერება არ არსებობს,
შეუძლებელია საერთო კლასიურ მოქმედო-
ბის პროგრამის არსებობაც, რადგან ყოვე-
ლი პირი—მდიდარია ის თუ ღარიბი—თა-
ვის კერძო შეხედულობის დავაზრად მოქ-
მედობს. და მას არამც თუ შეუძლია თა-
ვისუფლად გამოვსარჩლოს ბურჟუაზიულ
საზოგადოებაში დაჩაგრულ სამართალს,
არამედ ეს გამოსარჩლება, თუ მისი სინი-
დისი მოითხოვს, თავის მოვალეობად უნდა
ჩაითვალოს.

ნამდვილი ინდივიდუალიზმის ფილოსო-
ფია ამგვარია. მხოლოდ აქაც, ამ მოძღვრე-
ბის ბურჟუაზი აქვს გამოჩენილი კედელი,
საიდანაც კაცს გარეთ გამოსვლა და ქვეყ-
ნის საქმეებში ჩაგრვა შეუძლია. „ლიბერ-
ტერები“ მხურვალე მონაწილეობას ღებუ-
ლობდნენ დრეფუსის საქმეში, რადგან ამ
საქმეში სიმართლის და აღამიანის დაჩაგ-
ვრას ხედავდნენ. შარშანწინ იმათვე მიიღეს

დას ოლქმა დიდის უმეტესობით
კანდიდატი აირჩია. ამ წიარ შედეგს
დნენ არც მთავრობის წინამდებელსა და
მთავრობის წინამდებელსა და მთავრობის
რამდენიმე ოლქში, სადაც უნდა და
მეკობრის მარჯელ გაბურის მოადგილე
რადგან ამ გაბურსაც მთავრობამ და
უფლება ჩამართო. რამდენიმე უფრო
ციონალიზმის ბურჟუაზი თვალთვალ.
კენჭის ურას არავითარი საბოლოო
მოხვევა, ასე რომ მეორედ კენჭის
საჭირო. ყოველ შემთხვევაში შეე-
თეთრი კენჭი მიიღო მთავრობის მო-
ხუდოკელმა ბასემ, რომელმაც 3,6
მიიღო. ამას უნდა ისიც დაუმატოთ,
დღეს მომხდარ სენატორის არჩევნებში
რეპუბლიკელ დეპარტამენტ ფინისტერის
ციონალმა ადმინისტრაციის კუვერტილმა
თავის მეტრეკე რესპუბლიკელს მის
ხმის უმეტესობით.

✱ ზრეზიდენტი ტაკედატისა და
კარესზიდენტი 14 მარტის რიცხვი
ჩინეთის იმპერატორმა და
გადაწყვეტილი უბრძანეს ჩინეთის
ბულებს, რომ ხელი არ მოაწერონ
დიდებულ ხელშეკრულებას მანჯურიის
როცა ლიხუჩანგს ამის თაობაზე და
იმან უპასუხათ, რომ ჩინეთს არ შეუძ-
ლათ რუსეთს, თუ სხვა სახელმწიფო
დაეხმარებინათ. ყველა იმ ცნობების
რომლებიც ღონიერებში მიიღეს, იან-
ეს დახმარება ჩინეთს გაუწიოს, რადგან
მსურველთა გაგება იანონიაში თ
ძლიერდება. სხვათა შორის უურადღეს
იანონიის ზირველ მინისტრის მარე-
სიტყვის. იტის უთქვამს, რომ იან-
თითონ შეუძლიან თავისი ინტერესები
იტომ არ დამადა ისიც, რომ შეიძლება
შეტაკება მოუფიქრებელი მეზობელ
ფოსთანაა. ამას გარდა, სამხედრო
მოუწვევას იანონიის ყველა კომენდანტი
ხის უფროსები) და თათბირი ქველ-
შესახებ ქველს დადგის. ყველა ამ
ხედვით, შეიძლება ვთქვათ, რომ იან-
რუსეთს შუამ კამად მეტად ცუდი გან-
და შეიძლება, რომ შორეულ ადმინისტრაცი-
ლე ჯეზიერება დაიქსოსა.

მონაწილეობა დიდ რესპუბლიკაზე
სტაციონში, რომელიც რეკვირირებ
მეღებთ იყო გამოწვეული. და
მონაწილეობას „ლიბერტერები“
ბენ იმით, რომ ჩვენ მზადა ვართ
ვექიმაგოთ ძველ რეგიმის წინააღ-
ნაწილს თავისუფლებისას, რომელს
ბურჟუაზიულ რესპუბლიკაში განხორცი-
ამას ამბობდნენ ისინი, რომელნიც
ფენ სახელმწიფო ცხოვრების
ამგვარია ევროპის საზოგადოებათა
კა,—იგი იწვევს იდეოლოგიებს და
ტიკოსებს ისტორიულად შემუშავე-
დაზედ და ხშირად მათ მათის
წინააღმდეგ, ამ ნიადაგის მოთხო-
და გვარად ამოქმედებს.

ასეთია ცხოვრების და თვით-
ზმი ევროპის საზოგადოებაში. ჩე-
ხეთ, რომ თანამედროვე პირობებში
კლასთა ბრძოლის პრინციპით პრ-
ცხოვრების განმარტვა თვით ევ-
სრულიად უნაყოფოა; ჩვენა ვნახ-
გედის აზრები და გედის მოქმედ-
მანეთს ეწინააღმდეგებიან, რომ
ბერ-მეტრედი უფრო მყუდრო სო-
ცხოვრების ევოლიუციისათვის,
კლასთა ბრძოლის გამოწვევისათვის
ობენ და რომ „ლიბერტერები“
მელნიც მთელ საზოგადოებას ომ-
დებენ ხოლმე, ხშირად, პრაქტიკულ-
დების დროს იძულებულ არიან
ბის და დროის მოთხოვნილებით ის-
ნელონ. და ყველანი თითქმის
აღიარებენ აღნიშნულ ცხოვრების
ალის დუალიზმს.

ახალი ამბავი

ფინანსთა სამინისტრომ შეატყობინა მოსავლეთის შესწავლის საზოგადოების განყოფილებას, რომ განყოფილების ორგანიზაცია ისეთივე უნდა იყოს, როგორც თვით საზოგადოებისა, ე. ი. იგი უნდა შედგებოდეს გამგეობიდან, სარევიზიო კომისიისგან და წევრობის საზოგადო კრებისგან. ამიტომ ტფილისის განყოფილების დამაარსებლებმა გადასცეს დანიშნონ წევრთა საზოგადო კრების შემადგენლობის, ან პირიქით, ქალაქის საბჭოს შემადგენლობისა და სარევიზიო კომისიის წევრების ასარჩევად. ამავდროულად განყოფილების ინსტრუქციის მექანიკური და გადამამუშავების, თუ რამდენიმე საწევრო ან სხვა ფულისა გადაიდოს საზოგადო თანხისათვის. განყოფილებას დაეკისრება აქვს შეიძინოს საკუთარი ბიბლიოთეკა მხოლოდ იმ წიგნებისა, რამდენიც უნდა იყოს კავკასიის, კასპიის იმერ მხარეს და სხვა სახელმწიფოებს-საპრესოსა და სხვა მხარეების.

როგორც ვიცით, ტფილისის ქალაქის მმართველობამ სთხოვა ფინანსთა სამინისტროს, რათა ქალაქის მესამე საბოლოო სესხის ობლიგაციები მიიღონ გიგანტური იჯარით აღებას მოინდომებენ. ქალაქის მმართველობამ სთხოვა ფინანსთა სამინისტროს, რათა ქალაქის მესამე საბოლოო სესხის ობლიგაციები მიიღონ გიგანტური იჯარით აღებას მოინდომებენ.

პეტერბურგიდან იტყობინებინ, რომ ქალაქის მმართველობის მინისტრის რწმუნებული კავსიაში ა. მედვედოვი დაბრუნდება პეტერბურგიდან ნაღდგომეფის და არა აღგომეფის, რადგან ზოგიერთი საქმეები ჯერ იდგენ ვერ გაუთავებია.

მომავალ წლიდან ყველა გუბერნიის დაწესებულ იქნება ახალი თანამდებობის მმართველობის სამინისტრო რწმუნებული.

ამ დღეებში სახელმწიფო საბჭომ დადგინა შემოღებულ იქნას სახელმწიფო საზღვრის მუშებისა სახანო ქარხნებში.

ვაკრობისა და მანუფაქტურის კომიტეტს ტფილისში შემდეგმა მრეწველობამ დაუცხადეს გლასგოს (ინგლისში) გამოფენაში მონაწილეობის მიღების სურვილი; გრ. დელხანოვმა, ენფიანჯიკმა და ბოზარჯი-ცმა. ამით გადაწყვეტილი გაგზავნონ თანამდებობის ექსპონატები ხსენებულ კომიტეტის მშენებლობაში.

ამიერ კავკასიის რკინის გზების სამმართველომ ცირკულიარით გამოაცხადა, რომ ეკატერინოსლავის ქარხნების მუშები უნდა დაეხმონ ბილეთებით გაგზავნეს თავ-თავიანთ სამუშაოში.

ამიერ კავკასიის რკინის გზების სამმართველომ ცირკულიარით წინადადება წარმოადგინა სახალხო მატარებლების მოსამსახურეთ, რათა მეტი ყურადღება მიაქციონ მატარებელთა ნივთებს, რომლებიც ერთობ მოკრძალოდ იკარგება.

გუშინ, 27 მარტს, ტფილისის ქალაქის თავმა წინადადება მისცა ქ-ნ ანანო-ვისა შეუდგეს საქალაქო პროფესიონალურ სახელმწიფო გამგის თანამდებობის აღსრულებას.

თანამხად საბჭოს დადგენილებისა, ტფილისის ქალაქის თავმა სთხოვა წერილობით ბ. მალინინს დარჩეს ხმოსნად ახალ ორგანიზაციის მმართველობაში.

სამშაბათს, 26 მარტს, ტფილისის ქალაქის სასამართლომ განიხილა საქმე პო-ლიტარსკისა, რომელსაც ბრალდებოდა კა-პიტანოვ ნებართვის აღუდგენად სახელმწი-ფოს გახსნა გოლოვინის პროსპექტზე, მან-უაშვილის სახლში. ბრალდებული ამტკიცებ-და, რომ სახელმწიფო მისი ბიძაშვილისაა, რომელსაც ნებართვა აქვს აღებულიო. სასამართლომ დაამაშავედ იცნო პოგრე-ბის და მიუსჯა 80 მანეთი ჯარიმა, მ-ის პოლიციის დატყულება და სახე-ლისა დაკეტა.

ს. შუაფხოდან (თიანეთის მხარა) გვწერენ: „მარტის 17-ს გვესტუმრნენ ფშე-ხესურეთის ბლაღოჩინი მ. პერტაია და მასწავლებელი ბარბახო სკოლისა დ. პა-ვლიაშვილი მაგლობელ მოწაფეებით. მიზა-ნი ამათი აქ მოსვლისა გახლდათ ისა, რომ ფშაველებისათვის მეგობრებით ქართული გალობა, ეთქვათ დარჩება და თანაც გა-დაეხადნათ პანაშვილი გარდაცვალებულის მგონის თ. რაფიელ ერისთავის სულის მო-სახსენებლად. მართალია შაბათს საღამოზედ მწუხრსა და ცისკარს შედარებით ცოტა ხალ-ხი დაესწრო, მაგრამ სამაგიეროდ მეორე დღეს—კვირას, 18 მარტს, საკმაო ხალხი მო-გროვდა. გალობდნენ პატარა ხეცურები თანაირთ მასწავლებლის ლოტბარობით. წი-რვას მოჰყა პანაშვილი, რომლის დაწყებამ-დის ბ-ნ პავლიაშვილმა გააცნო ფშაველები იმ ღაწლსა და შრომას, რომელიც მიუძ-ლოდა რაფიელს, როგორც სახალხო მგო-სანს. პანაშვილს შემდეგ ეკლესიის გალა-ვანში თავმოყრილ ფშაველებს ბ-ნ პა-ვლიაშვილმა გააცნო რაფიელის ცხოვრება და მისი კალმის ნაწარმოები უფრო ვრცლად. სხვათა-შორის რაფიელის უკვდავი ლექსი „სამშობლო ხეცურისა“ ზეპირად და გრძო-ბიერად წაუკითხა ფშაველებს ბარბახოს სკოლის მოწაფე ხეცურმა გიგია ქინჭარა-ულმა.“

პარასკევს, 23 მარტს, დილის რვა საათზე, საფოსტო ეტლს სენაკ-ზუგდიდის გზაზე დახვედრია რამდენიმე შეიარაღებუ-ლი ყაჩაღი, მოუკლავთ ფოსტის მცველი, მძიმედ დაუჭრიათ მეეტლე. გადარჩენილა მხოლოდ ფოსტალიონი ელიზბარ ლო-მია, რომელიც ეტლში ჩაწოლილა და ცხენები გაურკვია. ეტლი ამ გვარად სოფ. ქვალონის საფოსტო კანცელარიამდე მისუ-ლა. აქ გადმოიღეს მოკლული დარაჯი და მძიმედ დაჭრილი მეეტლე. აღმინისტრაცია გამოდგა ყაჩაღებს, მაგრამ ჯერაც ვერაფერი გაიცდა მათი. (იფერია.)

19 მარტს ბათუმში, ეგრედ წოდე-ბულ, თათრების ბაზარში, საღამოს 7 საათ-ზე, ათანასიადის ზარაფხანაში შესულა ორი ვიღაც უცნობი და მანეთის ვერცხლის შა-ურნიანები მოუთხოვიათ. მაგრამ როგორც კი ათანასიადის ფულის ყუთი გაუღია, უც-ნობებს რევოლველი უსვრიათ, დაუვლიათ ყუთისთვის ხელი და გაქცეულან; ფული ბევრი არ წაუღიათ, რადგან იქვე ახლოს დაეხრათ გადებული ყუთიდან. სულ დაკა-რულია 1000 მანეთამდე. ერთი ავაზაკთა-განი უკვე შეიპყრეს; იგი აღმოჩნდა 19 წლ. გიორგი დოლანი, რომელიც წლის წინად მკვლელობისათვის ორის წლის ვადით ც-ხეში იყო დაპატიმრებული. ამხანაგი მისი ჯერაც ვერ მოუწახავთ. (ნოვ. ობოზ.)

20 მარტს ბათუმის საფაო გიმნაზიაში კანცელარიიდან მოღვაწეობდა 72 მ. და 20 კ. გასაკვირველი ამ ქურდობისა ის არის, რომ იქვე მეორე ყუთში 1500 მან. დარჩა ხელ-უხლებელი (ნოვ. ობოზ.). ჩვენმა მკით-ხველებმა იცნან, რომ ამავდროულად კანცელარი-აში ნახეს მოსხმული ნავთი და ზედ დამწვარი ქაღალდი. გამოძიება სწარმოებს.

დღესთვის ტფილისის ქალაქის გამ-გეობამ სთხოვა ბ. რობის დაესწროს ტრ-აშვის გზების დათვალიერებას კომისიის მიერ.

თამბაქოს ამხანაგობას „მირ“-ს ნება მიეცა აქციონერულ საზოგადოების დაარ-სებისა.

მეზარებმა (ტივების მზიდველნი) სთხოვეს ქალაქის თავს, განათავისუფლონ შემოღებულ გადასახადისაგან მათი ის სა-ქონელი, რომელიც ქალაქ გარეთ ინახება და ტფილისში დროებით მოირეკება ხოლ-მე, და ნება მისცენ მათ ზოიან ტივები ლამის 12 საათიდან დილის 11 საათამდე.

ტფილისის ქალაქის სასანიტარო-საე-ქიმო ინსპექტორმა წინადადება მისცა სა-ბჭოს ექიმებს გელაინისა და შავერდოვს გან-საკუთრებული თვალ ყური ადევნონ მო-რიგობით ტფილისის ბაზრებს მიმდინარე კე-რაში. თავის მხრივ ტფილისის პოლიცე-ისტერმა წინადადება მისცა პოლიციის და-თავარიელონ საბჭოს ექიმებთან ერთად სა-ნოვავის ყველა ღუქები.

პრესა

ამა წლის „Русская Музыкальная Газета“-ს № 11-ში დასტამბულია წერილი ჩვენის თა-ნა-მეგობრის ბ-ნის არაყიშვილისა, რომელ-საც წელს გაუთავებია კონსერვატორია. აი რასა სწერს ბ-ნი არაყიშვილი:

„დიდი ხანი არ არის მას შემდეგ, რაც ჩაიკო-ვსკის „შეღწეული“ პარტიტურა გადავათავო-ვერე და ერთს უცნაურს რასმეს წავაწყდი. აქ ჩაი-კოვსკის აქვს არაბული ცეკვა მუყანისი და ამ ცეკვის მელოდიად ქართული „ნანინა“ აღებული, რომელშიც გარეულია არაბული კლიმატურები.“

უთუოდ რაღაც შემთხვევით მოხდაო,— ამბობს ავტორი,— რომ „ნანინა“ საცეკვაო ხმად გადააქცია ჩაიკოვსკიმ. მას რომ სცოდნოდა, თუ რა მნიშვნელობა აქვს ქარ-თველის ერისთავის ნანინას, ასე აღარ მო-ექცეოდა ამ მშვენიერს სიმღერასაო. ბ-ნი არაყიშვილი რუს კომპოზიტორებს (რუ-ბენშტეინსა და სხვ.) უსაყვედურებს იმისა, რომ ლეკურის ხმა არა აქვთ კარგად და შე-საფერისად გამოხატულიო.

„ლეკური საზოგადო ცეკვა კავკასიელ ტომ-თა და თუშთა თვით სახელი გვაჩვენებს ამ ცეკ-ვის სამშობლოს, მაგრამ სხვა-და-სხვა ტომი სცეკვას თავისი ხასიათისა და ზნე-ჩვეულების შესაფერად. მაგალითად, თვით ლეკების ცეკვას რაღაც დაუდ-გარი ხასიათი აქვს, თუ გვხვდეთ ველური გამბედაობი-თა და სიმარტიე აღმგებლად, ხოლო ქართველების ლეკურს კი შედარებით სიღრმე ამჩნევია, კოხტა მიხვრა-მოხვრითაა აღსავსე და გრაციისა და მშვენიერების გამოხატულებით... ამის-და მიხედვით მუსიკაც სხვა-და-სხვა გვარი აქვს ქართველ ტომ-თა ხალხს: რუბენშტეინმა თავის „დემონში“ ქარ-თულის ლეკურის მაგიერ სხვა ტომის ლეკურის ხმები შეიმუშავა მაშინ, როდესაც არაყიშვილისა აღებულია ქართველთა ცხოვრებიდან და საჭირო იყო ქართულის ცეკვის დახასიათება. რუსის კომ-პოზიტორთაგან მარტო ერთმა ბალაქირიოვმა გა-იგო კარგად თავისი საგანი და თავისი საუცხოო „თამარაში“ მშვენიერი ქართული ლეკური დაგვი-ხატა. ქართულს ლეკურის სხვა-და-სხვა ხმები აქვს მასზე მშვენიერად შემუშავებულ თავისი პირველ სიმღერაში.“

ბ-ნი არაყიშვილი პირდება მკითხველებს ქართველ ტომთა მუსიკის შესახებ მოლაპა-რაკებას.

ქალაქის საბჭო

26 მარტი.

გუშინ-წინ ქალაქის საბჭომ თავის სხო-მაზე მთელი საღამო მოაწოდა ერთი სა-კითხის განხილვის იმის შესახებ, თუ რამ-დენ საარჩევნო ნაწილად გაიყოს ქალაქი ხმოსნების ამოსარჩევად. როგორც გვქმნდა უკვე აღნიშნული, ტფილისის საგუბერნიო სამმართველოს ქალაქის საქმეთა საკრებუ-ლომ გააუქმა ქალაქის საბჭოს 5 მარტის დადგენილება, რომლითაც არჩევანი ხმო-სანთა ერთ კრებაზე უნდა მომხდარიყო, რადგანაც ამ საკითხის გარდაწყვეტის დროს მომხდარი კენჭის ყრა უკანონოდ იცნო. ქალაქის გამგეობამ, განიხილა-რა საგუბერ-ნიო სამმართველოს წინადადება, დაადგინა წარუდგინოს საბჭოს ხელ-ახლად განსახილ-ველად ეს საქმე და მასთანვე წინადადება მიეცეს საბჭოს დარჩეს 5 მარტის გარდა-წყვეტილებაზე; თუ საბჭო ამას არ დათან-ხმდება, მაშინ არჩევანი 10 პოლიციის ნა-წილში მოახდინონ. ამ საქმის გამო ხმო-სანთა შორის აღძრულმა კამათმა ლამის 12 საათამდე გასტანა. წარმოითქვა სხვა-და-სხვა მოსაზრებანი. ი. ალიხანოვი, კიუჩარიანი და სხვებიც ამტკიცებდნენ, რომ უსათუოდ საბჭო 5 მარტის დადგენილებაზე უნდა შეჩერდეს; ხმ. ა. ს. ბაბოვმა განაცხადა, რომ უნდა განსაზღვროდ ქალაქის საქმეთა საკრებულოს დადგენილება და რომ ხელმოე-რედ 5 მარტის გარდაწყვეტილებას კენჭი ეყა-როს ყოველად მოუხერხებელი იქნებოდა, რად-განაც ის ხმოსნები, რომელნიც მაშინ დაე-სწრნენ, ზოგნი ესლა აქ არ არიანო. ხმ. თავ. ნ. ვ. არგუთინსკი დოლოგორუსკოვი: ქალაქის საქმეთა საკრებულომ გააუქმა 5 მარტის დადგენილება და ჩვენ ესლა იმ მდგომარე-ობაში ვართ, როგორც ვიყავით ვიდრე ამ საკითხს გადაწყვეტილი. 27 ნოემბრის და-

დგენილება უკვე ძალაში შევიდა, საგუბერ-ნიო მთავრობაც დავთანხმდა, მხოლოდ მოისურვა ქალაქის სხვა მმართველობის და-ბა. ესლა ჩვენი გასარჩევი საარჩევნო კრე-ვიცნოთ 27 ნოემბრის გარდაწყვეტილებით: როგორც ძალაში შესული და მსჯელობა ვიქონიოთ მხოლოდ იმაზედ, თუ თითოე-ული საარჩევნო ნაწილი, როდელ პოლი-ციის ნაწილებისგან იქმნეს შედგენილი. დიდხანს ილაპარაკა ხმოსანმა ოპოზიციონმა, რომელმაც მხარი დაუჭირა თავ. არგუთინ-სკის განცხადებას და ითხოვა ამ წინადადე-ბისთვის ეყარათ კენჭი. კარგა სნის კამა-თის შემდეგ ქალაქის მოურავმა საკითხი უკვე გამოაკვეთა და დანახა და კენჭი უყარა ხმ. ბაბოვის წინადადებას, განსა-ზღვრულ იქმნეს თუ არა ქალაქის საქ-მეთა საკრებულოს დადგენილება. საბჭომ 20 ხმით წინადადება 16 ხმის ჟარ ჰყო ამ საქმის სენატში განსაზღვრება. შემდეგ კენჭი უყარეს წინადადებას: რომ ხმოსან-თა მომავალი არჩევანი მოხდეს ერთს საარ-ჩევნო კრებაზედ. სამკომ 19 ხმით წინადა-დება 18 ხმის მიიღო ეს წინადადება. საბ-ჭოს სხდომა ღამის 12 საათზედ დასრულდა.

პროვინცია

მუთასი. ხშირად ზოგიერთი სიტყვა, ანუ ლექსი იმდენად მნიშვნელოვანი და საკრძო-ბისაა, რომ ყოველივე შემთხვევაში ენაზე გაკე-რას. აი, ესეც, როცა გვხვდა ქუთაისის ავა-გებულ მომხიბლავ გასაფრთხის მშვენიერად შე-კრულ ბუნებას, ძალა-უნებურად მასწავლებს ჩვენი ძიგარტის ლექსი: „მაცრამ რამდენად მშვენიერი ხარ, იმდენად უფრო მიყვება გულია. მართლაც, რაღაც გაუგებარი წინადადებაა არსებობს ამ ბუნების სიდიადე სიმშვენიერეს და ამავე ბუნების ზრტონ, უფალ მცხოვრებთა შორის: გარკვენი ზიარებები, ბუნების სიმდი-რე-სიდიადე უფრო გარკვე მუყურებულს უბა-დებს გულში ხალხის, მშვენიერებისა, სიყვ-რუდის, ერთობისა და მეგობრობის გრძნობას. მაცრამ ნამდვილ ცხოვრებაში კი სრულ წინა-აღმდეგობას გვხვდით: ქალაქის ბაღში, ამ ძვე-ლი ბერძნების აფროდიტის მსგავს ადგილზე ხუ-თი კაცი ვერ გაიფრთხის, რომ ერთი მეო-რესადმი ზიარებისა და უგაფრთხიების გრძნო-ბით არ იყოს ადგილი. რა არის ამის მიზეზი? ჩვენებური ზარტყუდი ბრძოლა, ჩვენებური დას-დასობა. ძველ ხალხთა რწმენით, უფროდ არ-სებობდა ბრძოლა კეთილისა და ავი სულის წარ-მომადგენელთა შორის; აქაც, ქუთაისში, ბრძო-ვის კეთილი მომართულების წარმომადგენელი ბოროტ, უკეთურ ზრების მომხრეთ; მაგრამ, რუსების ხალხური თქმულების არ იყოს, სი-მართლე-სიყვით ზეგით, ქარში დაფრთხის, და ბოროტებაში მოიგვა, გაყენა ჩვენი ცხოვრების ნიადაგი.

გადვილეთ ფაქტებზე: ეს მესამეჯერ არის ერთი წლის განმავლობაში, რაც ესეც და სხვა-მიზეზთა გამო ქუთაისის გუბერნიის აზნა-ურობა იძულებულია მომხრეს თავიანთ დაქვე-ითებულ ოპოზიციონ-სახეჯარს და შეიკრიბოს ქ. ქუთაისის სხვა და სხვა მორეულ სოფლებიდან. ქუთაისელი „მეთაურები“ წინ და წინვე დაქ-სოვილ ბაღებით გაჩერებული არიან ამდგომეულ, ატლახებულ რიგისი პირად.

წაიკითხე ღუქებზე: ეს მესამეჯერ არის წერეთლის „გაზაფხუბი“ ბოროტ მოქმედების ჩადენისთვის? გუბერნიის მხარეთა სხით „გასართობის“ კარებთან დამდგარი გარკვეული შესედელობით დაბრუნებული თავადიშვილი. „რო-გორ? რაშია საქმე?“—ეკითხებით. თურმე, „ნუ იტყვი, რაღაც მასზედ მოუთხოვია გუბერნიის სამმართველოს მწერდისთვის, რომელსაც ჩვეუ-ლებრივად ბოროტად უწოდებდნენ კიდეით ეკითხებიან რომელიაღაც საქმეზედ. ამ შემთხვევის ზარ-ტყუდი ბრძოლა-წინადადებათი გაჟღერებული იმერელი ათანასიად და სხვაფერებს, ამხან-ჯებს და ამხანაგად ატყუებს გულ უბრუნებელ, სოფლიდან ჩამოსულ აზნაურს. მადი და ებრძოდე ზარტყუდი კაცი ამგვარის ზარტყუ-ბის გამაგრებელად ჯგუფს! რომ გინდო-დეთ ეწინააღმდეგეთ ასეთ ხრიკებს, როგორ უნდა მოქმედო? უნდა გამოდგეთ ზარტყუ და

არწმუნოთ ეგედა, რომ ეს ხმები ტყუილია? რა თქმა უნდა, უმჯობესია ბეჭდვითი სიტყვით ბრძოლა, მაგრამ ის კაცები, ვისთანაც ზემოთ აღნიშნული ჭორიანობა ვრცელდება, გაზრდის არ კითხულობენ. ან კი რასიანად უნდა ებრძოდა ისეთ ადამიანს, რომელიც განათლებულ კაცად ითვლება, განათლებულ აზროვნებულად წარმოადგენს? რასიანად უნდა ეწინააღმდეგო იმ კაცებს, რომლებსაც წვერიც ეფიცება, არწმუნებს ეგედას, რომ საქმეების გამო არწმუნებს გერ დასწრება, ამ მიზეზით სხვა მოსაზრებულ წვერს არ იწოდებს მარტა და ამავე დროს ასეთი კაცი სე-სიში საქმეს სტოკებს უფურადგოდ მოხდომილად, რომ საზოგადოების მოდელად, მანვე წვერს ერთი ფარული ხმა კენჭი შესძინოს? „o tempora, o mores“!

არგუსი.

მუთაბისი. ქუთაისის გუბერნიის საქალაქო საქმეთა საკრებულომ განიხილა ბათუმის საზღვარის განაწილება. ბათუმის შესახებ. საკრებულოს აზრით, საზღვარს არ აქვს უფლება გამოეხადოს თავის უმავალეობა ხმასთან, თუ კი ხმასთან არ ჩადენს გასაკიცხს საქციელს თვით საზღვარს გრესზედ. ამის მიხედვით საკრებულომ გაუქმა ბათუმის საზღვარის განაწილება.

ამავე საკრებულომ მოიხილა მოხსენება ქუთაისის ქალაქის გამგეობის საქმეების რევიზიის შესახებ. რევიზია მოხდა შარშან გუბერნატორის განკარგულებით და აღმოჩნდა, რომ გამგეობის ახირებულად ეკიდებოდა ქალაქის საქმეებს, არ იღებდა საჭირო ზომებს დაქვეითებული ქალაქის გასაუმჯობესებლად. მის დაუდევრობით საქმეების წარმოება მეტად უნეგეო მდგომარეობაში იყო. უფავედამ ამის მოსმენის შემდეგ საკრებულომ დაადგინა საგვეიზო კომისიის მოხსენება გამოძიებულს გარდაეცეს საქმის განხილვას და გამგეობის სამართალში მისაცემად.

მარგანეის მწარმოებელთა ესეა ცოტათი მაინც შეუშუშებლად გაწირვებული მდგომარეობა: ამ ცოტა ხანში რკინის გზა გაშუშდება 6 ლოკომოტივს და 200 ვაგონს, რითაც, იმედია, გაადვილებს მარგანეის გადატანას და მოსმობს ჩვიდს ვაგონების უქონლობის შესახებ.

დ. მ.

თეატრი

ქართული წარმოდგენა ქუთაისში.

ხუთშაბათს, 22 მარტს, სახალხო თეატრის საქმის გამგე-წევრების თაოსნობით გამართული იყო წარმოდგენა და სალიტერატურო საღამო განსვენებული პოეტი რაფიელ ერისთავის პატივსაცემად და მოსაგონებლად. საღამომ მეტად კარგათ ჩაიარა. პირველად ფარდის ახდისთანავე საზოგადოებას თვალ-წინ წარმოუდგამს ცოცხლის პოეტის დიდი სურათი, შემკული მრავალ ნაირის გვირგვინებით. ირგვლივ სცენაზედ იდგა ქულაჯებით მორთული ქართული ხორბა ბატონის მადრადისა. ხორბი იგალობა ქართლ-კახეთს და გურულ-იმერულ კილოებზედ სხვა და სხვა ლექსები პოეტისა; მოკლე ბიოგრაფიის წაკითხვის შემდეგ დაიწყო წარმოდგენა. წარმოდგენის „ბიძიასთან გამოხუმბრება“. არ შეგვიძლიან განსაკუთრებული ყურადღება არ მივაქციოთ ახალგაზდა ქალიშვილის ელენე კლდიაშვილის თამაშს. ამ პიესაში ქალის როლი ადვილი არ არის; მხოლოდ საფაროვის ქალს ეხერხება კარგად, შეგნებულად ამ როლის გატარება; ახალ-გაზდა ქალიშვილისათვის, რომელსაც ერთი წელიწადი არ უთამაშია სცენაზედ, მეტად ძნელი შესასრულებელია ეს როლი; მაგრამ მიუხედავად ამისა ქ. ბ. ე. კლდიაშვილის ასულობა მეტად გონივრულად, მოხდენ-

ნილად და გაბედულად შესრულდა ეს როლი. სასურველია, რომ ჩვენი დრამატული საზოგადოება ყურადღებას მიაქცევდეს ასეთ ნიჭიერ ახალ-გაზდებს და ხშირად მოიწვევდეს სცენაზედ. საკმაოდ კარგათ შესარულა ბიძიას როლი ბ. როფაქიძემ: „დახე ჩვენი ქალაქი რა რიგად გამოცვლილა“ როფაქიძემ ჩინებულად სთქვა. არც ერთი პროფესიით არტისტი არა რეგია ამ წარმოდგენაში და მიუხედავად ამისა ყველამ მწყობრად, მშვენიერად შესარულეს თავთავიანთი როლები. ქ. დადიანმა წაიკითხა რაფიელის ლექსები გლეხების ცხოვრებიდან გლეხისავე ტანისამოსით მორთულმა. საზოგადოებამ დიდად მოიწონა მისი კითხვა. ჩვეულებრივად უფრო კარგად, მარჯვედ და აღტაცებით კითხულობდა ამ საღამოს ბ. გრ. აბაშიძეც, რომელმაც წაიკითხა თვისი ლექსები რაფიელის იუბილის გამო დაწერილი. საზოგადოებამ, სიამოვნებით უნდა შეენიშნათ, რომ ქუთაისის სახალხო გასართობის საქმის გამგე საზოგადოება ძლიერ კარგად ასრულებს თვის მოვალეობას, რისათვისაც დიდი მადლობის ღირსი არის ყველა ხალხის თანამგობრობისაგან.

მ. მ.

წერილი რედაქციის მიმართ.

ბ-ო რედაქტორო! უმოზრისლად გთხოვთ ნება მიბოძოთ თქვენის პატივცემულ გაზეთ „ცნობის ფურცლის“ საშუალებით მადლობა გამოგუცხადო ყველა იმ პირთ, რომელთაც კეთილ-ინებეს და ჩემდამო რწმუნებულს სასწავლებელს შემწეობა აღმოუჩინეს.

ბ. ბ. რუსიშვილს, რომელმაც გამოუწერა სკოლის გაზეთი „ცნობის ფურცლი“; ყ. ქარცივაძეს, პ. ლოლიძეს, მ. ცერცვაძეს, შ. ცერცვაძეს, ს. ტანიშვილს, დ. მურვანიძეს და ლუკა ტულუშს, რომელთაც სასწავლებელს ფული შემოსწირეს (პირველმა ათ-ათი ზეური, ხოლო უკანასკნელმა—20 კ.) სკოლის შენობის დასაღმელ ფანარის საყიდლად; ბ-ნთ გ. შარაშიძეს და მარგალიტაძეს, რომელთაც უფასოდ მომაწოდეს სასწავლებელთან ახლად დაარსებული ბაღის მოსაწყობად პირველმა—3 ძირი ნაწყენი მსხალი, 2 ძირი ვაშლი, 2 ატამი, ერთი ქლიავი, 17 ძირი ბელოს ნერგი და სხვ., ხოლო მეორემ—130 ძირად ბელოს ნერგები, და ბ-ნს მიხედო ცერცვაძეს, რომელმაც გამოგვიგზავნა უფასოდ საბოსტნე თესლეთელობა 17 თვით, ღირებული 4 მან. და 10 კაპიკად.

ხვარბეთის ორ-კლ. სასწავლ. ზედამხედველი
ქ. გოგუჩია

ბ-ო რედაქტორო! უმოზრისლად გთხოვთ ნება მიბოძოთ თქვენის პატივცემულ გაზეთ „ცნობის ფურცლის“ საშუალებით მადლობა გამოგუცხადო სტეფანე ტერენტის ძეს მალეს, რომელმაც 11 მარტს შემოსწირა ჩემდამო რწმუნებულს წმ. გიორგის ეკლესიას კანდელი, ღირებული 5 მანეთად. გოგორეთის წმ. გიორგის ეკლესიის მღვდელი
გ. მ. ქიქელიძე

ბ-ო რედაქტორო! ნება მიბოძეთ, თქვენის გაზეთის საშუალებით უგულთადესი მადლობა გამოგუცხადო ქ. მ. ამირეჯიბისას, რომელმაც ქ. გორში ჩემდა სასარგებლოდ ოთხი თუმანი შეგროვა და ამით ავადმყოფს ხელი მომიძირა ექიმობაში. ორმოცი მანეთი მივიღე სტულ. ხერხეულიძისაგან გასულ იანვრის პირველ რიცხვებში.

კიევის უნივერსიტეტის სტუდენტი
იოსებ სიჭინავაძე

ბ-ო რედაქტორო! გიგზავნით 24 მან., რომელიც შეგავგროვე და ახალ-სენაკში განსვენებულის მგონის თავ. რაფიელ დავ. ერისთავის სახელობაზედ დაარსებულის ფონდის გასაძლიერებლად. სია შემოწირველთა:

ორ-ორი მანეთი შემოსწირეს: არქიმანდრიტმა გიორგიმ და გრიგოლ ზუნწარიამ; თითო მანეთი—პასო გუგუშვილმა, მელქ. ვერულაშვილმა, სტეფ. ძიძის-ტარიშვილმა, ვიქ. ბერიძემ, ირ. კალანდარიშვილმა, სიმ. გულუშმა, მღვ. გ. გამაზარიამ, ბლალ. ა. რევიამ, ვლ. შეგვარდნაძემ, ბლალ. ი. ქვარცხავამ, ირ. კაკაბაძემ, მ. მ. მ. გიორ. ქავთარაძემ და იოს. სანე-ბლიძემ; ათ-ათი ზეური—გ. სოფალსკიმ, ვლ. გეგე-ტორმა, გ. მაშინაიშვილმა, ნიკო თუთუბერიძემ, ილი-ბერი გულუშმა, მურ. გეგენავამ; გ. ანსუროვმა, ნ. თოფურაძემ, პ. მანარაძემ, პ. ყრუაშვილმა, პეტრე შამუგამ და გიორგი ქაჯიაძე.

გ. ბედიძე

საღამოს ღებეშები

27 მარტი

პამბრბუკი. ხელმწიფე იმპერატორმა უმაღლესად ნება დართო: 1) სამხედრო და საიუზკრო სასწავლებლის მოსწავლეებმა ატარონ წვერ—უღვაში, 2) კადეტებმა და ვოლსკის სამხედრო სკოლის მოსწავლეებმა მხოლოდ წვერი მოიხარსონ და უღვაშები კი იქონიონ.

ნიცეა. ლუბემ ინახულა ნიცის ეპისკოპოსი; უკანასკნელმა წარმოსთქვა სიტყვა, რომელიც არწმუნებდა პრეზიდენტს, რომ სამღვდლოებაც გამსჭვალულია სამართლიანობის და თავისუფლების იდეებით და მიქსწრადება შეუერთდეს სამშობლოს და ამავე დროს იყოს მფარველი ქრისტეს სარწმუნოებისა. ლუბემ საპასუხო სიტყვაში იმედი გამოსთქვა, რომ სამღვდლოება დაეხმარება მთავრობას, რომელიც სცდილობს შერიგების გზას დაადგეს. ლუბემ მიიღო ოფიცრების დებუტაცია და უცხოელი კონსულები, რომელთაგან უხუცესმა—იტალიელმა კონსულმა სიტყვით მიმმართა. შემდეგ ლუბეს წარუდგენ გიმნასტიური საზოგადოებანი; ქალაქმა გამართა ნადიმი; საღამოს ქალაქი გაიხიარდინებული იყო და გაიმართა სახალხო წარმოდგენა.

ბულონი. იტალიელი ესკადრა მოვიდა აქ ნაშუადღევს 2 საათზე; ესკადრას წინ მიუძღოდა გემი ლეზანტო, რომელზედაც იყო გენუას ჰერცოგი. სამხედრო პრეფექტი ვიცე აღმირალი ბომონი თავისი შტაბის ოფიცრებით ავიდა ლეზანტოზე და თავის სიტყვაში სიხარული გამოსთქვა იმის გამო, რომ მას წილად ხვდა საღამო მიუძღვნას მეგობარ სახელმწიფოს წარმომადგენელს და ფლოტს. ჰერცოგმა თავის პასუხში სიხარული გამოსთქვა იმის გამო, რომ იგი ასრულებს ასეთ სასიამოვნო მისიას.

ზანაი. გუბერნატორი ხუბაიუნ-ლონი დაინიშნა გუანისის გუბერნატორად ხუან-ხუსანის მაგივრად. ხუან-ხუსანს ებრძანა სამსახურს თავი დაანებოს. ხუბაიუნ-ლონის დანიშვნა, როგორც ჰეიქრობენ, იმის ნიშანია, რომ სინანდულს რეაქციონერთა პარტიას განზრახვა აქვს ხელი შეუწყოს „დიდი მუშტის“ მოძრაობის სამხრეთ პროვინციებში.

პაიენი. ზოგიერთი ელჩები ექვობენ, რომ კარგი შედეგი მოჰყვას საელჩოს უზანში 200 ჯარის კაცს დატოვებასა საელჩოების დასაცვლად; იმათი აზრით, უმჯობესი იქნება ბანაკი მოეწყოს პეკინიდან 12—15 მილის მანძილზე, სადაგანაც საჭიროების დროს შეიძლება ჯარების დებეშით დაბარება; ეს მით უფრო საჭიროა, რომ შესაძლებელია პეკინში ჯარების შეგროვება გამოიწვიოს საერთა-შორისო უთანხმოება.

პარიზი. ზელენინის ქალი გაასვენეს რუსის ეკლესიაში. დარიუს ქუჩაზედ. კუბო შემკული იყო გვირგვინებითა და ყვავილებით. დასაფლავებას დიდ-ძალი ხალხი დაესწრო; სხვათა შორის იყვნენ რუსეთის საელჩოს წევრი ნარიშკინი, რუსეთის უმაღლესი კონსული, სენატორი ემილ-დემანელი, პალატის პრეზიდენტი პოლ დემანელი, ქ. ბ. დემანელისა, პარიზის გუბერნატორი, პოლიციის პრეფექტი და მიშელ ბრეალი. პროფესორმა ბრეალმა წარმოსთქვა სიტყვა, რომელშიც ქებით მოიხსენია გარდაცვალებულის თავ-განწირულება. მიცვალებული დასაფლავეს სანტუენის სასაფლაოზე.

კოლომბო. მე-9 მსროლელთა პოლიკი, მე-3 მსროლელთა ბრიგადის მმართველობა, გემის „სარატოვი“-ს პასაჟირები ულოცავენ დღესასწაულს თავიანთ მშობლებს. ყველანი კარგად არიან.

რედაქტორი გამომცემელი
ა. ჯ. ჯეანა. ა. ჯ. ჯაბაძე.

გამოსაღები მანქანები

პეტერბურგის ბირჟა 23 მარტი.	
გაქსელის კურსი 3-ოფთი	
ლონდონზე 10 ფინანსური	45,8
ბერლინზე 100 მარკაში	37,8
პარიზზე 100 ფრანკში	94,6
ლონდონზე ჩეკები	46,8
ბერლინზე	37,6
პარიზზე	53/4—71
ბირჟის დისკონტი	8 1/2
მოდ. გამ. გუბ.	3 1/2
40/0 სახელმწიფო რენტა	96 1/2
41/20/0 შინაგანი სესხა 1893 წ.	100 1/2
40/0 გირავნ. ფურც. სახელ. სა- ადგ. მამ. ბანკისა	96
50/0 1-ლ შინაგ. სესხის მომგებ. ბილ. 1864 წ.	34
50/0 მეორე შინაგ. სესხის მომ- გებ. ბილ. 1866 წ.	284
50/0 გირავნ. მომგ. ფურც. სა- ხელმ. საადგ.-მამ. ბანკისა	21
31/20/0 გირავნ. ფურ. იმავე ბან- კისა	88
ტფილ. საადგ.-მამ. ბანკისა 50/0 გირავნ. ფურცლ.	92 1/2
41/20/0 გირავნობა: ფურც. იმავე ბანკისა	86 1/2
ქუთ. საადგ.-მამ. ბანკისა 60/0 გირ. ფურცლ.	93
50/0 გირავნ. ფურც. იმავე ბანკისა	93
50/0 ობლიგაციები ტფ. საკრუ- დითო საზოგ.	92
41/20/0 ობლიგაც. იმავე საზოგა- დობისა	84 1/4

მიმოსვლა რკინის გზის მატარებლები

(ფრჩხილებს გარედ ნაჩვენებია პეტერბურგის საათ-ფრჩხილებში კი—ტფილისის).

სწრაფი მატარებელი № 2 ტფილისიდან ქაში გადის კვირაში ერთხელ—ათნაშაბათს დიდის 7 ს. 56 წ. (8 ს. 54 წ.), აქა ჩადის სადამის 9 ს. (9 ს. 58 წ.).

სწრაფი მატარებელი № 1 პაქოდან ტფილსში გადის დიდის 6 ს. 50 წ. (7 ს. 48 წ.) ტფილისში ჩადის სადამის 8 ს. 12 წ. ს. 10 წ.

საფოსტო მატარებელი № 3 პაქოდან ტფილსში გადის დამის 11 ს. 15 წ. (12 ს. 15 წ.). ტფილისში ჩადის ნაშუადღევს 5 ს. 35 წ. (6 საათ. 33 წ.).

იგივე მატარებელი ტფილისიდან ბათუმში გადის სადამის 6 საათ. 30 წ. (7 ს. 28 წ.) ბათუმში ჩადის დიდის 7 ს. 10 წ. (8 ს. 8 წ.).

მგზავრთა მატარებელი № 5 პაქოდან ტფილსში გადის ნაშუადღევს 3 ს. 5 წ. (4 ს. 3 წ.), ტფილისში ჩადის დიდის 8 ს. 23 წ. (9 ს. 21 წ.).

იგივე მატარებელი ტფილისიდან ბათუმში გადის დიდის 9 ს. 3 წ. (10 ს. 1 წ.), ბათუმში ჩადის სადამის 9 ს. 11 წ. (10 ს. 9 წ.).

მგზავრთა მატარებელი № 6 ბათუმიდან ტფილისში გადის დიდის 8 ს. 56 წ. (9 ს. 54 წ.), ტფილისში ჩადის სადამის 8 ს. 42 წ. (9 ს. 40 წ.).

იგივე მატარებელი ტფილისიდან პაქო გადის სადამის 9 ს. 22 წ. (10 ს. 20 წ.) პაქოში ჩადის შუადღის 1 ს. 25 წ. (2 ს. 23 წ.).

საფოსტო მატარებელი № 4 ბათუმიდან (11 ს. 45 წ.), ტფილისში ჩადის დიდის 11 ს. 18 წ. (12 ს. 16 წ.).

იგივე მატარებელი ტფილისიდან პაქო გადის შუადღის 12 ს. 36 წ. (1 ს. 34 წ.) პაქოში ჩადის დიდის 7 ს. (7 ს. 58 წ.).

განცხადებანი

თ. რ. პრისტავის

თ. რ. პრისტავის

I ტომი

ფასი სამი ანაზი.

იყიდება ქართველთა ამხანაგობის კიოსში, ლორის მელიქოვის ქუჩ., ქვაშეშე ეკლესიის პირდაპირ.

ფოსტის აღრესი: Тифлисъ, Грузинское Издательское Товарищество.